

LATE INVASIE VAN **PESTVOGELS**

Geheel onverwacht en betrekkelijk laat in het jaar, hebben we zowaar nog een pestvogelinvasie gekregen, die enige honderden van deze fraaie vogels naar ons land bracht. Dank zij de publiciteit, die dit plotselinge verschijnen van de pestvogels kreeg, kwam een verrassend groot aantal gegevens over de aanwezigheid van pestvogels in vele delen des lands ter beschikking van de redactie. Drs. Fop. I. Brouwer schreef erover in de noordelijke pers, Cantecleer vroeg gegevens in een bijdrage in het Algemeen Handelsblad en Bert Garthoff sprak erover in zijn zondagochtendrubriek voor de radio. De gegevens, die in het onderstaande onderwerp zijn verwerkt, werden beschikbaar gesteld door drs. Brouwer, de Haarlemse Vogelwerkgroep, G. Bosch, J. Taapken en K. Zweeres.

Voor zover uit de beschikbare gegevens valt af te leiden, zijn er zeker een 250 vogels bij deze invasie betrokken geweest. Het aantal doodgevonden exemplaren is, zelfs als we er rekening mee houden, dat er één in een klem terecht kwam en één door een kat werd gegrepen, naar verhouding hoog (7 stuks).

De grootste aantallen werden aange- troffen in de noordelijke provincies, het- geen doet vermoeden, dat de invasie uit het noordoosten kwam, hoewel de Haagse waarneming (van 15 febr.) dit beeld enigszins vertroebelt. Omtrent de richting van de terugtrek geven de mel- dingen geen duidelijk beeld. Waarne- mingen in het binnenland zijn schaars (Wierden, Wägeningen, Stein (L.), het Gooi en Bilthoven). De melding uit Oostende wijst er op, dat als de invasie uit het noorden kwam, zij op z'n minst de Belgische kust heeft bereikt. Niette- min blijft het uiterst speculatief, op grond van onvermijdelijk onvolledige gegevens, conclusies te trekken omtrent het verloop van deze invasie.

Vele waarnemers maken melding van de grote vertrouwelijkheid van de vogels, die ook bij vorige invasies kon worden vastgesteld. Voor zover de struiken wer- den vermeld, waarin de vogels zijn aan- getroffen, betreft het in de meeste ge- vallen Gelderse roos en cotoneaster (wier bessen bij andere vogelsoorten weinig in trek zijn), een enkele maal berberis, rozebottels, malus en meidoorn. Van laatstgenoemde heester wordt ove- rigens niet opgegeven, dat de vogels van de bessen aten, wat een pestvogel die van 31 december 1955 tot eind januari 1956 (Belterman en Zweeres) te Bloemendaal vertoefde wel deed.

Zowel op Terschelling, als op Texel en in Sneek kwamen de vogels ook af op voor hen uitgestrooide rotte appels. In Santpoort zag J. Drijver, dat zij kwamen drinken uit een smeltwaterplasje op een trottoir. Belterman en Zweeres vonden onder een populiertje met pestvogels in het Noordersportpark te Haarlem zaad- jes van Gelderse roos, die geen sporen van aanklevende faeces vertoonden. Hoewel zij een paar keer zaadjes zagen vallen, konden zij niet vaststellen, of deze uit de bek vielen, dan wel uit de endeldarm kwamen. In elk geval waren deze zaadjes onbeschadigd, zodat mag worden aangenomen, dat het de vogels alleen om het vruchtvlies begonnen was. Ten aanzien van de betrouwbaarheid der waarnemingen kan worden opge- merkt, dat het hier een opvallende, ge- makkelijk herkenbare en dankzij de ver- trouwelijkheid dicht te naderen vogel- soort betreft. De melding van 3 maart

uit Amstelveen werd door drie bericht- gevers, onafhankelijk van elkaar, opge- geven!

In het onderstaande lijstje zijn niet *alle* meldingen verwerkt, doch gewoonlijk slechts eerste en laatste waarnemingen van eenzelfde plaats, of sterke schom- melingen in de aantallen. De waarne- mingen uit één provincie zijn zoveel mo- gelijk bij elkaar gehouden, terwijl van het noorden naar het zuiden is gewerkt. Wanneer van eenzelfde berichtgever van dezelfde plaats later weer waarne- mingen zijn opgenomen, worden alleen de initialen vermeld.

Op het ogenblik, dat we dit overzicht afsluiten, laat het zich aanzien, dat zich nog slechts weinig pestvogels in Neder- land bevinden, zodat de invasie waar- schijnlijk ruim 3 weken heeft geduurd. Een ternauwernood verantwoorde po- ging om door optelling de aantallen per dag vast te stellen, geeft het volgende lijstje, waarvan echter nadrukkelijk wordt verklaard, dat het wellicht wel het verloop der invasie in grote lijnen weergeeft, doch dat aan de getallen geen absolute waarde mag worden toe- gekend:

15 febr.	15 ex.	26 febr.	150 ex.
16 febr.	75 ex.	27 febr.	75 ex.
17 febr.	85 ex.	28 febr.	10 ex.
18 febr.	125 ex.	1 maart	(?)
19 febr.	85 ex.	2 maart	50 ex.
20 febr.	80 ex.	3 maart	65 ex.
21 febr.	240 ex.	4 maart	15 ex.
22 febr.	175 ex.	5 maart	15 ex.
23 febr.	175 ex.	6 maart	15 ex.
24 febr.	175 ex.	7 maart	5 ex.
25 febr.	150 ex.		

Rest ons tenslotte, alle berichtgevers hartelijk te danken voor de medewer- king. In Limosa, orgaan van de Neder- landse Ornithologische Unie zal ver- moedelijk een volledig overzicht van alle waarnemingen worden gepubliceerd. De heer J. Taapken, Utrechtsestraatweg 43 te Hilversum, houdt zich aanbevolen voor aanvullende gegevens. Voor com- mentaar en rubricering van onderstaan- de gegevens is de sekretaris der redactie verantwoordelijk.

15 februari

Buitenpost (Fr.): troepje (med. G. Bosch); Den Haag, v. Alkemadelaan (ook op 16/3): 6 ex. (mej. M. J. C. Kalf).

16 februari

Groningen, Oosterpark: vermoedelijk eerste waarneming van de 10-tallen ex. die daar zijn geweest (med. Fop I. Brouwer); Wildervank: 4 ex. (J. Tol); Terschelling, West: 1 ex., Midland 1 ex. (J. Tanis); Heidenschap (Fr.): 5 ex. (med. G. Bosch); Berlikum (Fr.): 2 ex. (id.); Valthermond: 3 ex. (A. Davids); Wageningen: 1 ex. (med. prof. dr. D. M. de Vries); Den Helder: ca. 12 ex. (A. Schoorl); Heiloo: 2 ex. (M. A. de Lange, med. Kortenoever); Heemskerk: 1 ex. op Geld.roos (mej. M. H. v. d. Hert, J. de Gooijer, E. J. Kortenoever); Haarlem, Juno-plantsoen: 1 ex. (G. Londo, med. H. le Fèvre); Den Haag, Marvakamp: 2 ex. (C. A. Regensburg de Mooy).

17 februari

Nieuw Beerta (Gr.): 3 ex. (L. Roze); Ameland, Nes: 11 ex. (med. G. Bosch); Huizum (Fr.): 14 ex. (G. Bosch); Heiloo: 2 ex. (a.b.); Heemskerk: 6 ex. (E. J. K.); Midden-Beemster: 3 ex. (W. Porte); Haarlem, Noordersportpark: 1 ex. (med. A. Binsbergen); Amstelveen, Amsterdamse Bos: 17 ex. (P. Brander, med. mej. mr. J. H. U. v. Drooge); Leiden: 16 ex. (C. Oostwouder); Den Haag, Kijfhoek: 6 ex. (J. J. v. d. Hooft); Oostvoorne: 6 ex. (med. A. v. Bulck).

18 februari

Delfzijl: tot 48 ex. (J. Strijbos, Hamelink en J. Wierenga); Appingedam: 2 ex. (J. E. Stavast); Terschelling, West: 24 ex. (J. T.); Grollo: 2 ex. op G.roos (ds P. v. d. Hoff); Meppel: 1 ex. (A. Duinkerken); Purmerend: 4 ex. op berberis (J. M. v. d. Hoorn); Vlissingen 8 ex. (J. den Engelsman).

19 februari

Appingedam: 20 ex. (J.E.S.); Harkstede: dood ex. in klem (Martje de Groot); Grijskerk: 2 ex. (P. G. v. d. Wal); Leens: enkele ex. (Itie Hibma en Pietertje Bos); Uithuizermeeden: 5 ex. in malusboompje (H. M. Ringelberg); Terschelling, West: 26 ex., Midland 27 ex. (J. T.); Appelscha: 2 ex. (I. Jager); Wageningen: 2 ex. (med. prof. dr. D. M. de Vries).

20 februari

Grijskerk: 17 ex. (P. G. v. d. W.); Westerbork: 9 ex. op cotoneaster (E. Oosting); Havelte: 1 ex. (Zr. K. Cosman); Lelystad: 3 ex. (1 door kat gedood), (A. A. Tjittes en D. Veenman); Vlissingen: 6 ex. (J. den Engelsman); Oostende (Belg.): 2 ex. op rozen (R. de Meester).

21 februari

Groningen, Oosterpark: ca. 50 ex. op G.roos (H. Beuving); Ulrum: 1 dood ex. (J. H. Mansholt); Workum: 14, 17 en ca. 30 ex. (B. Smid); Wierden (O.): 1 dood ex. (mr. E. D. Maaldrink); Hoorn: ca. 30 ex. (J. Plantinga en P. de Vries); Bakkum: tenminste 20 ex. (P. Gorter, med. Kortenoever); Haarlem, Kleverlaan: 6 ex. (H. le Fèvre); Hilversum: 1 (wellicht 6) ex. (med. D. Veenman); Noordwijk aan Zee: 15 ex. op cotoneaster, verdwenen na kort oponthoud in Z. richting (Mr. M. H. Koderitsch).

22 februari

Wildervank: 40 à 50 ex. (wvr. 1e kl. H. Wever); Vlieland: 7 ex. in meidoorn (Th. Grijpstra); Sneek: 7 ex. op rotte appels (H. v. Winden); Heerenveen: 3 ex. (Wiersma, med. H. T. v. d. Meulen); Emmen: 20-tal op G.roos (R. Loot); Heemstede: 7 ex. op cotoneaster (med. W. Holthuizen), 40 ex. (med. Jan P. Strijbos).

23 februari

Haren (Gr.): op vele plaatsen in groepjes van 20-50 ex. (Fop I. Brouwer); Veendam: 5 ex. (G. Blik); Vlieland: 13 ex. (Th. G.); Texel, Den Burg: 10 ex. (dr. G. A. Brouwer); Heiloo: 10 ex. in cotoneaster (mevr. J. Dumbar-Bron); Heemstede, Groendaal: 7 ex. op G.roos (mej. Els Jonker, L. Schoutens), 1 ex. in tuin op cotoneaster en berberis (W. de Graaf).

24 februari

Arum (Fr.): ca. 10 ex. op cotoneaster (mevr. L. B. Danes-Oosterwijk); Drachten: tenminste 2 ex. op idem (T. Goslinga); Alkmaar: 16 ex. (W. F. Dorgelo); Santpoort: 14-20 ex. (J. Drijver); Hillegom: 1 ex. in de duinen (Fr. Koning); Woerden: 1 ex. tot 3 mrt. (v. d. Vroo, med. S. Braaksma).

25 februari

Emmen: 18 ex. (B. P. Brouwers); Midden-Beemster: 1 ex. tot 1 mrt (W. Porte); Edam: 1 ex. op wilde roos (mevr. L. Bander); Haarlem, Huis te Zanen: 11 ex. (W. J. Akkerman); Goes: 1 ex. op meidoorn (N. Roobaard).

26 februari

Groningen: 25-30 ex. (mevr. G. J. Dorhout-Koning); Terschelling, West 23 ex. Midland 27 ex., Hoorn 7 ex. (J. T.); Sneek: 10 ex. (J. v. Lindonck); Texel, Den Burg 14 ex. en Den Hoorn 8 ex. (med. J. Drijver); Haarlem, Noordersportpark: 6 ex. (W. J. A.), Huis te Zanen: 8 ex. (J. v. Tussenbroek), Kleverlaan: 30 ex. (id.), Molenaarstraat: troepje (mej. K. Nederkoorn); Vlissingen: 1 ex. (mevr. C. M. Hopman).

27 februari

Sneek: 3 ex. (J. v. L.); Gorredijk: 5 ex. (A. de Vries); Den Helder: ca. 30 ex. (B. Schrieken); Heemskerk: 2 ex. (E. J. K.); Haarlem, Noordersportpark: 21 ex. (Th. Belterman), Kleverlaan: 12 ex. (id.); Middelburg: 2 ex. op cotoneaster (mevr. F. Glerum-Boelen Huender).

28 februari

Terschelling, Hoorn: 2 ex. (J. T.); Wieringen, Holle Balg: 2 ex. (med. A. L. J. v. IJzendorn); Haarlem, Kleverlaan: 1 ex. (mevr. T. Bloem-Margadant).

1 maart

Emmen: troepje op G.roos. ook 2 mrt aanw. (R. Loot).

2 maart

Groningen: 1 dood ex. (T. Mol); Veendam: ca. 30 ex. op G.roos. ook 3 mrt aanw. (J. P. Bloemhoff, H. T. Keizer); Sappemeer: 4 ex. (Loekie

Scholtens); Harlingen: 5 ex. op cotoneaster (mevr. E. Broersma-Hilarides); Wolvega: 2 ex., al enige dagen aanwezig (D. de Jong); Arum (Fr.): 2 ex. op cotoneaster (mevr. L. B. D.-O.); Heemstede: 1 ex. op cotoneaster (W. de Graaff); Bilthoven: 1 ex. (O. J. v. Blarcum).

3 maart

Groningen: 2 ex. (A. v. Ruin); Delfzijl: 2 ex. (R. Bosscher); Kollumerzwaag: ca. 20 ex. (J. Elzinga); Grollo (Dr.): 5 ex. op G.roos (ds P. v. d. H.); Haarlem, Noordersportpark: 13 ex. (Th. Belterman en Ko Zweeres); Amstelveen, Jac. P. Thijssepark: 7-11 ex. (mevr. C. Altorffer-Spaan, C. Jurgens en J. F. W. Pahlsson); Stein (L.): 2 ex. op G.roos, tot 8 mrt aanw. (H. W. Bouwman).

5 maart

Groningen: aantal ex. (R. de Boer); Gasselte (Dr.): 3 ex. en 2 ex. dood in bos (Henk Menega en Rinus de Jager); Heemstede, Groenedaal: 12 ex., ook op 6 mrt aanw. (Fr. Koning).

6 maart

Stiens (Fr.): 1 ex. op cotoneaster, al enige dagen aanw. (A. de Boer).

7 maart

Bussum: ca. 5 ex. (C. Hülsmann).

11 maart

Leiden: 2 ex. (C. O.).